

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218201375
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4218201375.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, 3/ E. A. B., E., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom XXX XX B. F. XXX, zastúpených spoločnosťou: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, 940 02 Nové Zámky, IČO: 36 813 401, proti žalovaným: 1/ C. B. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, XXX XX I., zastúpenej JUDr. Petrom Petrikom, advokátom so sídlom Petelenova 15456/1, 974 01 Banská Bystrica, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená advokátskou kanceláriou FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 7325/14, 811 08 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 7C/38/2019-887 zo dňa 10.10.2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. a III. vo vzťahu k žalobkyni 1/ p o t v r d z u j e .

Žalobkyni 1/ priznáva voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ m e n í tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 10.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 10.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, a vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

Žalobcom 2/ a 3/ priznáva voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. z r u š u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ sumu 18.000 eur, žalobkyni 2/ sumu 15.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 15.000 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká, a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Zároveň rozhodol o trovách konania tak, že žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká. Žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok vo výške 503 eur.

2. Žalobcovia odôvodnili žalobu tým, že dňa 03.08.2017 došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej utrpel ich otec a manžel zranenia, ktorým dňa 12.08.2017 podľahol. Nehodu spôsobila žalovaná 1/ ako vodič motorového vozidla zn. J. J., EVČ: I. XXX K., ktoré bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného 2/. Tragická nehoda ukončila život manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/, čím došlo k vážnemu a zásadnému narušeniu osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, konkrétne bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. V dôsledku straty manžela a otca prežívajú žalobcovia smútok, čoho následkom je zhoršenie kvality ich života, a to hlavne v citovej sfére a v oblasti udržiavania a rozvoja rodinných vzťahov. Tento zásah je trvalý a neodstrániteľný. Vzhľadom na závažnosť ujmy a okolnosti, za akých došlo k porušeniu ich práv, si každý z nich uplatnil nemajetkovú ujmu v sume 25.000 eur.

3. Rozsudkom č. k. 7C/38/2019-519 zo dňa 01.07.2022 súd prvej inštancie žalobe žalobcov čiastočne vyhovel a zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.250 eur pre každého zo žalobcov, a vo zvyšku žalobu zamietol.

4. Odvolací súd uznesením č. k. 12Co/136/2022-689 zo dňa 30.11.2023 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodom bola jeho nepreskúmateľnosť z hľadiska kritérií pri stanovení výšky priznanej nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov v rovnakej sume. Súd nezohľadnil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania u každého žalobcu osobitne.

5. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie rozhodol v poradí druhým rozsudkom tak, ako je uvedené v bode 1. odôvodnenia. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 03.08.2017 v čase okolo 10.45 hod. po ceste č. III/1470, ktorá má charakter vedľajšej cesty, v smere od L. na obec M. viedla žalovaná 1/ osobné motorové vozidlo značky J. J. ev. č. I. XXX K. a pri vchádzaní na hlavnú cestu č. II/509 nerešpektovala dopravné označenie „Daj prednosť v jazde“, po vojdení do križovatky nedala prednosť z ľavej strany od obce Bajč prichádzajúcemu, riadne označenému služobnému vozidlu MV SR zn. H. K. ev. č. N. XXX L. a ani sprava prichádzajúcemu motorového vozidlu zn. E. O. ev. č. N. XXX P., ktoré viedol vodič A. B., nar. XX.XX.XXXX, následkom čoho utrpel tržné poranenie sleziny, šok z krvácania, pomliaždenie vnútorných orgánov a iné vážne zranenia, ktorým dňa 12.08.2017 podľahol. Žalovaná 1/ svojím konaním porušila dôležitú povinnosť uloženú jej ustanovením § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých predpisov a tým spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a bol jej uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní šiestich rokov.

6. Po vyriešení otázky danosti vecnej legitímácie strán sporu súd pristúpil k preskúmaniu samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že v konaní nebolo sporné, že protiprávnym konaním žalovanej 1/, ktorej dôsledkom bola smrť manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/, došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na súkromie ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby. Právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie. Z objektívneho pohľadu strata jedného z najbližších rodinných príslušníkov je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje zostávajúcich členov, preto je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka s ohľadom na neodčiniteľnosť tohto zásahu adekvátnym prostriedkom ochrany vo vzťahu k nemu. V danom prípade smrť manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/ predstavovala pre žalobcov mimoriadne významný, veľmi hlboký, no predovšetkým nereparovateľný zásah.

7. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobkyňa 1/ žila s neb. manželom v usporiadanom manželstve 37 rokov, predtým sa poznali cca 2 roky, takto bezmála boli na seba naviazaní necelých 40 rokov. Po smrti manžela sa odrazu všetko začalo okolo domu kaziť, všetko si musela zabezpečovať už žiaľ bez neho, sama, ako žena, čo nie je ľahké, keďže deti sú samostatné, odrastené, a nebývajú s ňou v spoločnej domácnosti. S manželom sa zúčastňovali obecných a oberačkových slávností, chodili na Agrokomplex do Nitry. Znami z ich okolia na ňu nezanevrelí, ale ona bez neho ísť nemohla, pretože by ho všade videla okolo seba a on už tam nebol. Z výpovede žalobkyne 2) mal súd za preukázané, že otec v nej vybudoval vzťah k technickým veciam, t. č. je inžinierkou elektroenergetiky. Otec mal traktor, na ktorom s ním aj spolu s bratom sedávali. Záhradníci spolu, vďaka

čomu si vybudovali veľmi dobrý vzájomný vzťah. Otec jej bol veľkou oporou, lebo býva v Leviciach, a pri riešení akýchkoľvek problémov v byte sa mohla na neho spoľahnúť. Vo vzťahu k žalobcovi 3/ súd uviedol, že mal s otcom výnimočne dobrý vzťah. Žalobca 3/ sa pripojil k vyjadreniu svojej sestry. Uviedol, že otec ich vychovával aj tým, že ich nabádal na také rodinné aktivity, ktoré ich ovplyvnili pri výbere školy a zamestnania. Za daných okolností by žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Z uvedeného dôvodu súd považoval samotný základ žaloby, teda nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za dôvodný.

8. S prihliadnutím na okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode a následné úmrtie manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/ ako aj na ich vzájomný vzťah v čase jeho života, priznal súd podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. žalobkyňi 1/ ako manželke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000 eur, a žalobcom 2/, 3/ ako pozostalým deťom každému 15.000 eur. Takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za spravodlivú a primeranú vzhľadom na stratu manžela a otca, teda závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo. Zásadu proporcionality aplikoval aj vo vzťahu k žalovanému, ktorý je subjektom pôsobiacim v oblasti poisťovníctva, dlhoročne poskytujúcim služby v oblasti poistenia majetku, životného poistenia, preto priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy nepovažoval za neprimeranú, či likvidačnú. Vo zvyšku uplatnených nárokov žalobcov súd žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 11, § 13, § 16, § 415, § 427 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2 písm. a), 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čl. 15 ods. 1, 2, čl. 16, čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy SR. O trovách konania súd rozhodol podľa úspechu vo veci s odkazom na § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. O povinnosti žalovaných zaplatiť súdny poplatok súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

9. Proti výroku I. a III. tohoto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná 1/, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť. Namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces, inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP). Poukázala na to, že žalobkyňa 1/ spolu s neb. manželom išli deň po nehode na vyšetrovanie do NsP v Nových Zámkoch, pričom žalobkyňa 1/ neuviedla, že boli vypovedať v trestnej veci v Komárne. Je podľa nej potrebné overiť, kedy bol pán B. hospitalizovaný, keďže podľa výpovede v trestnej veci sa cítil dobre. Ďalej uviedla, že súd jej zápisnicu z pojednávania konaného dňa 10.09.2024 zaslal dňa 19.09.2024 a zápisnicu zo dňa 10.10.2024 jej nezaslal vôbec. Má za to, že boli porušené jej práva na spravodlivý súdny proces, pretože neboli posudzované výpovede žalobkyne 1/ v civilnej a trestnej veci s výpoveďami pána B. v trestnej veci o jeho zdravotnom stave. Nebola komplexne posúdená príčinná súvislosť úmrtia pána B. s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, keďže dňa 08.08.2017 bol pacient v stabilizovanom stave preložený na bežné lôžko a žiadnym spôsobom nebolo posudzované prípadné zanedbanie starostlivosti zo strany zdravotníckeho zariadenia. Poukázala na znalecký posudok, ktorý „preukazuje viaceré stopy o bielení dokumentácie“.

10. Žalovaná podala odvolanie aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a to proti výrokom I., III. a IV. rozsudku, pričom namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP). Považovala za nepreskúmateľné, z akého dôvodu priznal súd žalobkyňi 1/ sumu 18.000 eur, a žalobcom 2/ a 3/ rovnakú sumu 15.000 eur, a prečo práve takúto sumu. Ona sa počas konania pred súdom prvej inštancie opakovane ospravedlnila za svoje konanie, bola trestne stíhaná a právoplatne odsúdená, a toho času vykonáva jej uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s okolnosťami, ktoré nasledovali po úmrtí nebohého, resp. okolnosťami, ktoré zmierňovali dopady udalosti na život jednotlivých žalobcov. Žalobkyňa 1/ a nebohý pán B. boli manželia 37 rokov, žili do poslednej chvíle v spoločnej domácnosti, avšak tak žalobkyňa 2/ (dcéra) ako i žalobca 3/ (syn), sa po skončení štúdií osamostatnili a nežili s nebohým v spoločnej domácnosti. Žalobkyňa 1/ obdržala plnenia na základe úmrtia nebohého (spolu v sume 24.300 eur) a poberá vdovský dôchodok vo výške 300 eur, pričom žalobcovia 2/ a 3/ nepoberajú žiadnu dávku a nebolo im poskytnuté ani žiadne plnenie z titulu úmrtia ich otca. Na túto rôznorodú situáciu z hľadiska kompenzácie dôsledkov neuviedol súd žiadnu argumentáciu a rozhodnutie je preto nepreskúmateľné. Rovnako sa súd nevysporiadal s rôznymi

vzťahmi jednotlivých žalobcov k osobe nebohého, pričom je zrejmé, že iný vzťah majú manželia, iní vzťah deti k otcovi, resp. dcéra k otcovi a syn k otcovi, a to i keď sú vzťahy harmonické. Nie je tiež zrejmé, akou právnou úvahou sa správal súd pri hodnotení toho, že žalobkyňa 2/ má partnera a maloleté dieťa, ktorí sú pre ňu iste oporou v tak ťažkej životnej situácii. Priznanie nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 % nepovažovala za dôvodné, keďže žalobcom bol priznaný nárok v rozsahu 64 % a v rozsahu 36 % boli neúspešní.

11. Proti výrokom I., III. a IV. tohto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný 2/, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobcom priznať náhradu nemajetkovej ujmy v značne zníženej výške a vo zvyšku žalobu zamietnuť. Namietal inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. d), h) CSP). Poukázal na to, že súd sa nevysporiadal s okolnosťami na strane nebohého (odmietnutie hospitalizácie po dopravnej nehode), aj keď je pravdou, že priznal oproti žalobe sumu v zníženej výške. V rozsudku však absentujú relevantné a presvedčivé dôvody, ako súd k tejto sume dospel, a ktoré konkrétne skutkové okolnosti ho k takémuto rozhodnutiu viedli. Čo do výšky priznanej náhrady je absolútne prekvapivý a arbitrárny, pretože nedošlo k žiadnej zmene v skutkovom ani právnom stave, ani k žiadnemu doplneniu dokazovania, ktoré by odôvodňovalo priznanie náhrad v dvojnásobnej výške oproti prvotnému rozhodnutiu súdu (7.250 eur). Má za to, že súd sa nedostatočne vysporiadal s daným špecifickým skutkovým stavom, t. j. s rôznorodosťou vzťahov žalobcov k nebohému, kde žalobkyňa 1/ s ním žila v spoločnej domácnosti takmer 40 rokov, pričom plnoleté deti majú vlastné životy a už od vysokoškolských štúdií bol osobný kontakt s nebohým obmedzenejší, a o to výraznejšie u žalobcu 3/, ktorý pracuje a žije v Českej republike. Súd tiež nezohľadnil a nevysporiadal sa s okolnosťami na strane nebohého, ktorý dobrovoľne, napriek ťažkej dopravnej nehode odmietol hospitalizáciu, čím nepochybne minimálne sťažil, alebo prispel v konečnom dôsledku k dodatočne fatálnym následkom dopravnej nehody. Rozhodnutie o trovách konania je podľa neho v rozpore s CSP. Pokiaľ platí, že v zmysle CSP sa o trovách rozhoduje podľa pomeru úspechu, príp. že súd rozhodne tak, že trovy konania žiadnej zo strán neprizná, absentuje zákonný dôvod na priznanie náhrady trov konania žalobcom v rozsahu 100 %. Len zohľadnenie takého princípu zabraňuje umelému navyšovaniu žalobných súm v obdobných prípadoch, keďže žalobcovia vo všeobecnosti sú v týchto konaniach už oslobodení od platenia súdnych poplatkov, pričom pri akceptovaní takéhoto prístupu ešte ani neznášajú žiadne riziko trov konania, a to ani v prípade, pokiaľ by mali úspech výslovne zanedbateľný či len symbolický.

12. Žalobcovia k odvolaniu žalovanej 1/ uviedli, že pokiaľ mala za to, že je potrebné doplniť dokazovanie ohľadom toho, kedy mal byť nebohý pán B. hospitalizovaný vo FNsP, tak mohla navrhnúť doplnenie dokazovania. Pokiaľ tak žalovaná neučinila a dôkazy v tomto smere nenavrhla, tak sa nimi súd zaoberať ani nemohol. Pokiaľ žalovaná 1/ uvádza, že žalobkyňa 1/ neuviedla, že bola s manželom, keď išiel vypovedať na polícii v trestnej veci, tak tu žalobcovia poukazujú na to, že žalovaná 1/, respektíve jej právny zástupca mali priestor klásť žalobkyňi 1/ otázky a na túto skutočnosť sa dopytovať, avšak tak neučinili. Rovnako mala žalovaná možnosť klásť žalobkyňi 1/ otázky aj ohľadom rozporov vo výpovediach, na ktoré poukazuje, čo rovnako žalovaná neurobila. Vzhľadom na to považujú skutočnosti uvádzané žalovanou 1/ za irelevantné. Rovnako irelevantná v tomto konaní je aj otázka zákonnosti dôkazov v trestnom konaní. Žalovaná 1/ tiež namietla, že nebolo posúdené prípadné zanedbanie starostlivosti zo strany zdravotníckeho zariadenia. Majú za to, že súd je viazaný právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní, v ktorom súd uznal žalovanú 1/ za vinnú za usmrtenie nebohého pána B., pričom na túto skutočnosť nemá žiaden vplyv ani podanie, ktoré žalovaná adresovala na Európsky súd pre ľudské práva. Okrem toho žalovaná 1/ nenavrhla žiadne dôkazy, ktorými by mienila toto svoje tvrdenie preukázať. V súvislosti s namietaným nedoručením zápisnice uviedli, že už zo samotných e-mailov, ktoré žalovaná 1/ pripojila k odvolaniu, vyplýva, že zápisnica zo dňa 10.10.2024 bola žalovanej doručená, avšak zrejmé vo formáte, ktorý nevedela otvoriť. Obe zápisnice, na ktoré žalovaná poukazuje, sa nachádzajú aj v elektronicky súdnom spise, do ktorého majú strany sporu a aj ich právni zástupcovia prístup, a teda žalovaná či už sama alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu mala v zásade neobmedzený prístup k oboj zápisniciam. Z obsahu súdneho spisu je zároveň zrejmé, že aj zápisnica z pojednávania zo dňa 10.09.2024 bola žalovanej 1/ riadne zaslaná, avšak zásielku si neprevzala. Odsúdenie žalovanej 1/ nemá žiaden vplyv na rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy a rovnako ani ospravedlnenie, keďže ospravedlnením v zásade nie je zmiernený zásah do ich základných práv na súkromie a rodinný život, do ktorého bolo zasiahnuté v takom rozsahu a intenzite, že iné zadostučinenie vrátane ospravedlnenia nie je postačujúce. Vo vzťahu k priznanej náhrade trov konania poukázali na právny názor prezentovaný v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018 zo 4.

februára 2021, z ktorého vyplýva, že v prípade, ak výška priznaného plnenia závisí od úvahy súdu, čo je aj prípad rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy, tak pre plný úspech v spore pre účely rozhodovania o náhrade trov konania postačuje, ak sú žalobcovia úspešní čo do základu uplatneného nároku.

13. Žalobcovia sa vyjadrili aj k odvolaniu podanému žalovaným 2/, pričom uviedli, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie a odpoveď na všetky pre rozhodnutie podstatné otázky, a to vrátane priznania nemajetkovej ujmy a jej výšky. Pokiaľ ide o tvrdené odmietnutie hospitalizácie zo strany nebohého pána B. a jeho nezohľadnenie v rozsudku, majú za to, že ide o nesprávnu interpretáciu zisteného skutkového stavu. Z výpovede žalobkyne 1/ na pojednávaní konanom dňa 03.06.2022 vyplýva presný opak toho, čo tvrdí žalovaný 2/. Pán B. bol po nehode riadne ošetrovaný RLP a pustený domov. Obdobne to vyplýva aj zo zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného (žalobkyne 1/) zo dňa 22.02.2018 v rámci trestného konania, ktorá sa nachádza v súdnom spise, z ktorej vyplýva, že pán B. bol na mieste ošetrovaný. Zastávajú názor, že rozhodovať o tom, či osoba má alebo nemá byť hospitalizovaná, rozhodujú v prvom rade lekári, ktorí pána B. po ošetrovaní pustili domov. Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že by lekár odporučil pánovi B. hospitalizáciu v nemocnici a on by ju odmietol. Z uvedených dôvodov sa v súvislosti s údajným odmietnutím hospitalizácie nebohého pána B. prvoinštančný súd nemal dôvod zaoberať, keďže takáto skutočnosť z vykonaného dokazovania nevyplýva. V danom prípade síce nešlo o zmenu skutkového stavu, ale išlo o zmenu právneho posúdenia, pričom bolo potrebné zohľadniť aj výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných obdobných veciach, čo aj prvoinštančný súd učinil a následne dospel k záveru, že nie je nutné maximálnu výšku nemajetkovej ujmy viazať výlučne na zákon č. 215/2006 Z. z., a na základe toho aj rozhodol. K otázke trov konania poukázali na svoje vyjadrenie k odvolaniu žalovanej 1/ a právny názor prezentovaný v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018.

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku I. a III. vo vzťahu k nárokom žalobkyne 1/ vecne správny, a preto ho v tejto časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ považoval odvolanie žalovaných za čiastočne dôvodné, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

15. Podľa obsahu spisu je predmetom tohto sporu náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcom 1/ až 3/ v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobila žalovaná 1/, a následkom ktorej nastala smrť manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/. Žalovaná 1/ viedla vozidlo v čase nehody a rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. č. k. 3T/91/2018-3011 zo dňa 08.12.2020 bola uznaná za vinnú z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a bol jej uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní šiestich rokov. Odvolanie žalovanej 1/ Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1To/30/2021-3284 zo dňa 29.06.2021 zamietol, pretože nebolo dôvodné.

16. Súd prvej inštancie správne konštatoval danosť vecnej legitímácie tak žalobcov 1/ až 3/ ako aj žalovaných 1/ a 2/. K existencii pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/ odvolací súd uvádza, že je nesporné, že žalovaná bola právoplatným rozsudkom súdu uznaná vinnou, že inému z nedbanlivosti spôsobila smrť závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej jej podľa zákona. Smrťou manžela a otca žalobcov v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinila žalovaná 1/ nepochybne došlo k nenapraviteľnej citovej ujme na strane žalobcov, ktorým bol znemožnený ďalší spoločný život s neb. A. B., preto súd prvej inštancie prijal správny právny záver, že žaloba žalobcov voči žalovanej 1/ je podaná dôvodne. Žalovaná 1/ ako vodička a prevádzkovateľka motorového vozidla neoprávnene zasiahla do chránených osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/. Jej pasívna vecná legitímácia je daná podľa § 427 Občianskeho zákonníka, čo súd prvej inštancie podrobne odôvodnil v bodoch 31. až 32. rozsudku. V súvislosti s pasívnou vecnou legitímáciou žalovaného 2/ poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 a rozsudok NS SR z 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktorý bol predmetom rokovania občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR dňa 09.10.2018, a ktorým bol prijatý záver o pasívnej vecnej legitímácii poisťovne. Toto rozhodnutie bolo prijaté na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. So závermi súdu prvej inštancie o danosti aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu sa odvolací súd plne stotožňuje; tieto neboli zo strany žalovaných v podaných odvolaniach ani namietané.

17. Žalovaná 1/ v podanom odvolaní namietala, že žalobkyňa 1/ neuviedla, že jej nebohý manžel bol vypovedať na polícii v Komárne deň po nehode, považovala za potrebné preveriť, kedy bol neb. pán B. hospitalizovaný v nemocnici, pričom poukázala na zápisnice a znalecké posudky z trestnej veci, podľa ktorých p. B. nepociťoval žiadne zdravotné problémy. Tiež namietala, že súd neposudzoval prípadné zanedbanie starostlivosti zo strany zdravotníckeho zariadenia, keďže pacient bol po operácii v stabilizovanom stave preložený na bežné lôžko.

18. K uvedeným námietkam odvolací súd uvádza, že sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tieto skutočnosti tvrdiť a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak nemôže dosiahnuť v spore úspech. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Pokiaľ žalovaná 1/ považovala ňou namietané skutočnosti za podstatné, mala tieto uviesť pred súdom prvej inštancie a navrhnúť na ich preukázanie vykonanie potrebných dôkazov. Uvedené otázky mohla žalovaná položiť priamo žalovanej 1/ pri jej výsluchu, čo však neurobila. Zo strany súdu nebol daný dôvod, aby sa s uvedenými skutočnosťami vysporiadala. Všeobecný súd totiž nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16.11.2011, sp. zn. 6Cdo/145/2011).

19. Na vyššie uvedené námietky žalovanej 1/ je potrebné uviesť, že je to práve ona, ktorá spôsobila dopravnú nehodu, následkom ktorej nastala smrť pána A. B., za čo bola rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 3T/91/2018-3011 zo dňa 08.12.2020 uznaná za vinnú z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov, pričom jej bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní šiestich rokov. Nebyť tejto dopravnej nehody, ktorú spôsobila práve žalovaná 1/, pán B. by neutrpel zranenia (roztrhnutie sleziny, viaceré krvné podliatiny napr. nad hrudnou kosťou, pod ľavou kľúčnou kosťou, zlomeninu hrudnej kosti, priečných výbežkov driekových stavcov chrbtice vľavo, pomliaždenie osrdcovníka), ktorým následne po dopravnej nehode dňa 12.08.2017 podľahol. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalcami MUDr. Závodným a MUDr. Nevickou jednoznačne vyplýva, že bezprostrednou príčinou smrti bola obojstranná pľúcna trombembólia ako poúrazová komplikácia, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý menovaný utrpel ako vodič pri dopravnej nehode dňa 03.08.2017. Uvedené konštatoval aj Okresný súd Komárno v rozsudku sp. zn. 3T/91/2018 zo dňa 08.12.2020. V prejednávanej veci nebol dôvod na zisťovanie žalobkyňou naznačeného zanedbania zdravotnej starostlivosti zo strany zdravotníckeho zariadenia, keďže žalobcovia si uplatňovali nemajetkovú ujmu spôsobenú im v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobila práve žalovaná 1/. Predmetom konania neboli nároky žalobcov, ktoré im mali vzniknúť poskytnutím nesprávnej zdravotnej starostlivosti pánovi B.. Takéto skutočnosti žalobcovia ani netvrdili a ani neboli predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie.

20. Žalovaný 2/ v odvolaní tiež namietal, že súd v konaní nezohľadnil, že neb. pán B. odmietol hospitalizáciu. Z vykonaného dokazovania podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva, že by pánovi B. bola odporúčaná hospitalizácia a on by ju odmietol. Žalobkyňa 1/ na pojednávaní konanom dňa 03.06.2022 uviedla, že jej manžel bol po nehode vyšetrený RLP a pustený domov. Rovnako na výsluchu dňa 22.02.2018 (č. I. 861 spisu) žalovaná 1/ uviedla, že manžel bol na mieste nehody ošetrený, necítil žiadne obťaženie, prišiel domov. Po ošetrení po nehode „dostal záznam s tým, že po zhoršení stavu sa má dostaviť na chirurgickú ambulanciu“. Napokon sám pán B. vypovedal dňa 04.08.2017 pred

vyšetrovateľom tak, že jeho ošetrili len v sanitke, u lekára nebol, v jeho vozidle sa zranili pán Q. B. a C. B., ktorých zobrala sanitka. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že po ošetrení na mieste nehody nebolo RLP konštatované také poškodenie zdravia neb. pána B., ktoré si vyžadovalo hospitalizáciu, pretože v opačnom prípade by pán B. nebol po ošetrení pustený domov, ale rovno prevezený do nemocnice. Napokon sám pán B. na druhý deň vyhľadal zdravotnú pomoc, keďže sa necítil dobre. Z obsahu spisu preto nevyplýva, že RLP by na mieste nehody po ošetrení zistila potrebu hospitalizácie pána B., ktorý ju mal odmietnuť.

21. V súvislosti s namietaným nedoručením zápisníc žalovanej 1/ odvolací súd uvádza, že zápisnica z pojednávania zo dňa 10.09.2024 bola žalovanej 1/ doručovaná e-mailom ako aj poštou, avšak poštou nebola doručená z dôvodu, že adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Zápisnica jej bola napokon doručená dňa 18.09.2024. Na predmetnom pojednávaní sa zúčastnil aj právny zástupca žalovanej 1/, ktorý má tiež prístup do elektronického súdneho spisu, v ktorom sa obidve zápisnice nachádzajú, a preto každá zo strán mohla kedykoľvek nahliadnuť do registra a oboznámiť sa s obsahom zápisníc. Taktiež zápisnica zo dňa 10.10.2024 bola žalovanej doručovaná e-mailom dňa 11.10.2024, čo je zrejmé z komunikácie so súdom, avšak žalovanej nevyhovoval formát, v ktorom jej súd zápisnicu zaslal.

22. Odvolanie oboch žalovaných vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy žalobcov 2/ a 3/ považoval odvolací súd za čiastočne dôvodné, keďže súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu vec nesprávne právne posúdil. Žalobcovia ako osoby aktívne vecne legitimované majú v zmysle zákonnej úpravy právo na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka práve z dôvodu, že smrťou manžela a otca došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, a to rodinného života, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými. Súkromný, teda aj rodinný život zahŕňa v sebe právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľuďmi (okrem iných aj členmi rodiny). Prirodzenou súčasťou života je aj smrť človeka, pričom akceptovateľná je prirodzená smrť. Zavinená (nečakaná) smrť blízkej osoby predstavuje pre úzky a pevný rodinný vzťah a rodinné väzby tak vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostaleho, že môže byť kvalifikovaná ako ujma. Smrť fyzickej osoby v dôsledku zavineného protiprávneho konania so sebou prináša následok, ktorý nie je možné odstrániť a ani ho nijako napraviť. Takáto nečakaná udalosť potom spôsobuje nereparovateľnú citovú ujmu, ktorá preukázateľne nastala aj u žalobcov, tak u manželky ako aj detí. Z vykonaného dokazovania je preukázaná dôvodnosť uplatneného nároku, keďže pán B. zomrel práve v dôsledku dopravnej nehody, zavineným konaním žalovanej 1/, z ktorého dôvodu žalobcom vznikol nárok na nemajetkovú ujmu – ako určitého odškodnenia.

23. Všeobecne je podľa názoru súdu hodnota blízkeho (milovaného) človeka nevyčísliteľná a nenahraditeľná žiadnou finančnou sumou. Avšak pre dané konanie existujú určité kritéria na určenie výšky, ktorou sumou je možné aspoň zmierniť (nikdy nie zaceliť) ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Za takéto kritériá súd považuje intenzitu vzťahu žalobcu s nebohým, vek zomrelého a vek pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostaleho na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie (napr. ospravedlnenie, správna sankcia škodcu či jeho trestné odsúdenie), ako aj okolnosti na strane zodpovednej osoby, ktorými sú postoj zodpovednej osoby, jej ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, resp. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.

24. Na základe týchto kritérií dospel odvolací súd k záveru, že súdom prvej inštancie priznaná nemateriálna ujma žalobkyňi 1/ vo výške 18.000 eur vyjadruje závažnosť vznikutej nemajetkovej ujmy, ktorá, keďže ide o smrť blízkeho človeka – manžela, je tou najväčšou ujmou a nedá sa nahradiť žiadnym finančným ekvivalentom. Výška nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie priznal žalobkyňi 1/ v dostatočnej miere zohľadňuje osobitosti tohto prípadu a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k tejto časti ako vecne správny potvrdil. Manžel a otec žalobcov zomrel vo veku 61 rokov, vo veku, ktorý je značne pod priemernou dĺžkou života mužov v SR. Je to zároveň vek, ktorý umožňuje byť pracovne činným, čo neb. pán B. aj bol. Náhlým a nečakaným úmrtím manžela žalobkyne 1/ došlo k pretrhnutiu dlhotrvajúceho a spokojného manželstva, keďže manželia spoločne žili v manželstve 37 rokov a pred manželstvom sa poznali dva roky, a teda takmer 40 rokov boli na seba citovo naviazaní. Je potrebné zohľadniť aj vek žalobkyne (58 rokov), v ktorom závažnú ujmu utrpela, a tiež to, že k úmrtiu

manžela žalobkyne došlo v čase, keď si mali byť s manželom v blížiacej sa starobe vzájomnou oporou a pomocou. Z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že smrť manžela žalobkyňu po citovej stránke mimoriadne zasiahla, nemohla sa zúčastňovať aktivít, ktoré spolu s manželom absolvovali ešte počas jeho života, keďže všade naokolo ho videla. Po smrti manžela zostala na všetko sama, keďže deti sú už odraštené, samostatné a nebývajú s ňou v spoločnej domácnosti. Pre ňu ako pre ženu bolo ťažké zabezpečovať chod okolo domu, pretože v tejto oblasti jej bol manžel veľkou oporou. Po jeho smrti sa začalo viac vecí v dome kaziť a okrem citovej ujmy a smútku zrazu musela riešiť aj veci, ktoré po praktickej stránke zabezpečoval jej manžel. Tiež zostala bez príjmu manžela, ktorý ešte pracoval, keďže ona sa starala o svoju 84-ročnú matku. Náhlou smrťou manžela bude žalobkyňa 1/ jednoznačne ochudobnená aj do budúcnosti o plnohodnotný rodinný život, ktorý si mohli s manželom užívať na spoločnom dôchodku. Odvolací súd sa z vyššie uvedených dôvodov stotožnil s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie, ktorý v rámci svojej voľnej úvahy o výške škody zohľadnil riadne všetky aspekty týkajúce sa subjektívneho vnímania intenzity a rozsahu utrpenej ujmy žalobkyňou 1/ pri nečakanom úmrtí manžela žalobkyne. Takto priznaná náhrada nemajetkovej ujmy podľa názoru odvolacieho súdu aj po zohľadnení skutočností, že pán B. bol len obeťou a nehodu žiadnym spôsobom nezapríčinil a žalovanou namietaného ospravedlnenia a odsúdenia, zodpovedá rozsahu a intenzite žalobkyňou utrpenej ujmy a je primeraná aj s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov.

25. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobkyne 1/ odvolací súd zohľadnil svoju rozhodovaciu prax, rozhodovaciu prax krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných prípadoch. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.07.2015, ktorý potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela vo výške 33.500 eur, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013 zo dňa 21.05.2014, ktorý potvrdil náhradu nemajetkovej ujmy manželke vo výške 33.000 eur za smrť manžela na základe trestného činu usmrtenia pri dopravnej nehode, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/423/2012 zo dňa 25.02.2013, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur za smrť manželky na základe trestného činu usmrtenia pri dopravnej nehode, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/12/2021 zo dňa 26.05.2021, ktorý potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manželky vo výške 30.000 eur.

26. V prípade žalobcov 2/, 3/ sa odvolací súd na základe vznesených námietok žalovaných 1/ a 2/ nestotožnil so súdom priznanou náhradou nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur. Vychádzal pritom zo skutkového stavu preukázaného v konaní. Žalobkyňa 2/ na pojednávaní konanom dňa 03.06.2022 uviedla, že mala dobrý vzťah so svojim otcom, ktorý v nej vybuďoval technický vzťah k veciam, pozitívne ovplyvnil jej vzťah k zvieratám a k záhrade. Bol jej oporou, keďže býva v byte a akýkoľvek problém vedel vyriešiť. Žalobca 3/ uviedol, že s otcom mal výnimočný vzťah, otec ich ako deti nabádal na také rodinné aktivity, ktoré ich ovplyvnili pri výbere školy a zamestnania. Ukončil farmaceutickú fakultu, pracuje v Českej republike, snažil sa chodiť domov k rodičom, čo bolo sťažené počas obdobia covidu. Na zmiernenie úzkostných stavov odporučil matke lieky, ktoré užíval aj on cca 6-12 mesiacov.

27. V prípade žalobcov 2/ a 3/ bolo nepochybne preukázané, že smrťou otca v dôsledku dopravnej nehody došlo k pretrhnutiu úzkych a citových väzieb, čo predstavuje zásah do práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Žalobcom bola náhlým a nečakaným úmrtím otca spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma, jeho smrťou stratili žalobcovia akúkoľvek možnosť udržiavať a rozvíjať ďalšie vzťahy s otcom. Otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom vysoko individuálnych a skutkových okolností každej konkrétnej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Cieľom poskytnutej imateriálnej ujmy je aspoň čiastočné zmiernenie utrpenej ujmy zohľadňujúc najmä to, že navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Zmeny v živote pozostalých osôb po smrti ich príbuzného sa vyjadrujú opisom spoločného života zomrelého a jeho príbuzných pred smrťou, pričom ujma je stotožňovaná s absenciou týchto prejavov rodinného života po smrteľnej nehode príbuzného. Z vykonaného dokazovania bol preukázaný dobrý vzťah žalobcov 2/ a 3/ k svojmu otcovi ako aj to, že jeho smrťou došlo k zásahu do súkromného, rodinného a citového života žalobcov 2/ a 3/, čím im jednoznačne vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Na druhej strane je potrebné, aby priznaná náhrada odzrkadľovala konkrétne preukázané okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, medzi ktoré možno zaradiť aj intenzitu kontaktu so zomrelým, finančnú odkázanosť pozostalého na príjem zosnulého, založenie vlastnej rodiny a pod. To znamená, že preukázanie vyššej intenzity takýchto väzieb odôvodňuje aj priznanie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že zásah do súkromného a rodinného života žalobcov smrťou

ich otca nastal, avšak v prejednávanej veci bolo potrebné zohľadniť, že obe deti boli v čase dopravnej nehody a smrti otca plnoleté (32 a 36-ročné), neboli na svojho otca finančne odkázané, žalobkyňa 2/ viedla vlastný rodinný život, v januári 2017 pred nehodou sa jej narodil syn. Pri žalobcovi 3/ je nutné tiež zohľadniť, že dlhodobo žije v Českej republike, kde aj pracuje. Jeho osobný kontakt s rodičmi nebol po pandémie covid tak intenzívny. Z výpovede žalobcov je zrejмый pozitívny vzťah k otcovi a dobré rodinné vzťahy, avšak v ich výpovedi absentuje bližší opis spoločného života so zomrelým, uvedenie, v čom sa zmenil ich život po jeho smrti, ako nečakaná smrť ich otca zasiahla do ich životov, aké aktivity, ktoré mali spoločné s otcom, resp. v rámci rodiny, zrazu nemôžu realizovať. Obaja žalobcovia zamerali svoju výpoveď na vplyv otca pri výbere ich povolania a opis vzťahu s otcom smerujúci skôr do čias detstva (pozitívne ovplyvnenie vzťahu k zvieratám, k záhrade, výber školy a profesijného smerovania), ale neuviedli a nepoukázali na intenzitu kontaktu so zomrelým otcom v dospelosti a v čase, keď už každý zo žalobcov fakticky viedol svoj vlastný život. Žalobkyňa síce uviedla, že otec jej bol oporou, pretože býva v byte a otec vedel akýkoľvek problém vyriešiť, no bližšie nešpecifikovala v čom uvedená pomoc spočívala, ako často bola potrebná a zo strany otca poskytnutá, a pod. Bolo na žalobcoch, aby podrobne opísali, aký zásah spôsobila nečakaná smrť otca v ich životoch a ako intenzívne ju prežívali. Ich osobné a rodinné pomery druhá strana nepozná, a preto sú skutkové tvrdenia žalobcov v týchto sporoch fakticky nespochybniteľné.

28. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zohľadnil odvolací súd blízky príbuzenský a citový vzťah rodiča a dieťaťa, vážny zásah do súkromného a rodinného života spojený s pocitom smútku a bolesti z dôvodu nenapraviteľnej ujmy, tiež skutočnosti, že obaja žalobcovia boli v čase smrti svojho otca dospelými osobami, neboli na neho finančne odkázaní, nežili spolu s ním v spoločnej domácnosti, tiež zohľadnil ospravedlnenie žalovanej 1/, ktorá bola za trestný či uznaná vinnou, a absenciu spoluzavinenia usmrtenej osoby. Po zohľadnení individuálnych skutkových okolností prejednávanej veci a závažnosti spôsobenej ujmy, ako aj porovnávaním priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy inými súdmi v obdobných veciach, dospel odvolací súd k záveru o primeranosti výšky nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur pre každého zo žalobcov 2/ a 3/.

29. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/76/2023 zo dňa 27.09.2023, ktorý potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou otca vo výške 10.000 eur, rovnako Krajský súd v Nitre rozhodnutím sp. zn. 7Co/121/2023 zo dňa 29.02.2024 priznal náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou otca vo výške 10.000 eur synovi, ktorý mal veľmi blízky vzťah k nebohému otcovi, hoci s ním už nežil v spoločnej domácnosti, ale bol s ním v pravidelnom kontakte. Dovolací súd rozsudkom sp. zn. 9Cdo/154/2023 zamietol dovolanie smerujúce voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade nemajetkovej ujmy dospelému synovi vo výške 8.000 eur za smrť otca na základe trestného činu usmrtenia pri dopravnej nehode. Dovolací súd uznesením sp. zn. 6Cdo/226/2017 odmietol dovolanie smerujúce voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade nemajetkovej ujmy trom plnoletým synom vo výške 9.000 eur (žil v spoločnej domácnosti), 5.000 eur a 4.000 eur za smrť otca na základe trestného činu usmrtenia pri dopravnej nehode.

30. Žalovaná 1/ tiež namietala, že žalobkyňa 1/ obdržala plnenia na základe úmrtia nebohého (spolu v sume 24.300 eur) a poberá vdovský dôchodok vo výške 300 eur, pričom žalobcovia 2/ a 3/ nepoberajú žiadnu dávku a nebolo im poskytnuté ani žiadne plnenie z titulu úmrtia ich otca, pričom súd na túto rôznorodú situáciu z hľadiska kompenzácie dôsledkov neuviedol žiadnu argumentáciu a rozhodnutie je preto nepreskúmateľné. Podľa názoru odvolacieho súdu je náhrada nemajetkovej ujmy nárokom vyplývajúcim práve z ustanovení § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a nárok na ňu si dotknutá strana uplatňuje voči subjektom daným zo zákona. Na určenie jej výšky nemôžu mať vplyv kompenzácie vzniknuté žalobkyni z iných právnych titulov (úrazové poistenie, vdovský dôchodok, a pod.). Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy treba zohľadňovať už vyššie uvádzané kritériá: intenzita vzťahu žalobcu s nebohým, vek zomrelého a vek pozostalých, otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie (napr. ospravedlnenie, správna sankcia škodcu či jeho trestné odsúdenie), ako aj okolnosti na strane zodpovednej osoby, ktorými sú postoj zodpovednej osoby, jej ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, resp. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby, ktoré súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil. Len samotná suma úrazového poistenia, ktorá bola žalobkyni 1/ poskytnutá, predstavuje 21.000 eur, teda viac ako je súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy. Ide však o nárok vzniknutý žalobkyni na základe iného právneho titulu a od iného subjektu, a tento nemôže mať

vplyv na výšku priznanej nemajetkovej ujmy (jej zníženie), ktorá žalobkyni vznikla práve zásahom do jej práva na súkromný a rodinný život. Rovnako tak nie je možné, aby okolnosť, že škodca je poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, bola sama o sebe dôvodom pre zvýšenie nemajetkovej ujmy vzniknutej pozostalým usmrtením blízkej osoby. Dôvod pre vyššie plnenie nezakladá sám o sebe ani výnimočný dobrý majetkový stav škodcu alebo poistiteľa jeho zodpovednosti.

31. Žalovaní 1/ a 2/ tiež namietali nesprávnosť rozhodnutia o trovách konania, keďže súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní neriadil pomerom úspechu strán sporu. K tomu odvolací súd uvádza, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Z nálezu Ústavného súdu SR z 15.04.2020 sp. zn. II. ÚS 399/2019 vyplýva, že aj napriek tomu, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech), ani nová právna úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. Rovnaký právny názor zastávajú aj autori Civilného sporového poriadku, vydaného v nakladateľstve C. H. Beck v roku 2016 (str. 926): „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Úspešným žalobcom tak súd prvej inštancie správne priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože úspech žalobcov vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy závisel od úvahy súdu, čo však nemôže mať vplyv na zníženie rozsahu priznaných trov konania, keďže žalobcovia boli v požadovanom nároku úspešní. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. podľa § 388 CSP vo vzťahu k žalobkyni 1/ potvrdil a v zmysle § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobkyni 1/, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

32. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania žalobcov 2/ a 3/ rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom, ktorí boli v prvoinštančnom a odvolacom konaní úspešní (žalobou uplatnený nárok im bol priznaný, aj keď v nižšej výške, ktorá závisela od úvahy súdu), priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Výrok IV. napadnutý odvolaním odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil, pretože počnúc 1. júnom 2017 sudca súdu prvej inštancie nemôže (má zákaz) sám rozhodnúť vo veciach poplatkov (vrátane rozhodnutia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku), pretože mu zákon v súlade s ústavou v tomto prípade zveruje rozhodovanie o jedinom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu zamestnanca súdu, ktorým je sťažnosť (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2019). Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie. Z dôvodu nesprávne obsadeného súdu v prípade rozhodovania o súdnych poplatkoch, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie vo výroku IV. zrušiť, pretože podľa § 14 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch môže o súdnych poplatkoch rozhodovať len vyšší súdny úradník a nie sudca.

34. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).